

Projekat brane Pambukovica

Zemlja:	Srbija
Broj projekta:	53846
Poslovni sektor:	Upravljanje vodama, vodovod i kanalizacija
Vrsta objave:	Javna
Kategorija zaštite životne sredine:	A
Planirani datum odobrenja projekta:	17. decembar 2025. godine
Status:	Projekat je u fazi razmatranja
Datum objavljivanja projekta na engleskom jeziku:	09. oktobar 2025. godine

Opis projekta

Obezbeđivanje državnog kredita u iznosu do 50 miliona evra Republici Srbiji („Zajmoprimac“), koju predstavlja Ministarstvo finansija (MF), za finansiranje izgradnje nove brane, infrastrukture i rezervoara u selu Pambukovica u zapadnoj Srbiji („Projekat“).

Sredstva iz zajma biće iskorišćena za finansiranje izgradnje zemljane brane visine 27,5 metara na reci Ub, i rezervoara ukupne zapremine od približno 8,15 miliona kubnih metara. Projekat će realizovati Javno vodoprivredno preduzeće („PWMC“) „Srbijavode“ („Klijent“), pod nadzorom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Ciljevi projekta

- Unapređenje zaštite od poplava i otpornosti na klimatske promene u slivu reke Kolubare, jednom od najugroženijih regiona u Srbiji;
- Doprinos poboljšanju poljoprivredne produktivnosti i održivom upravljanju vodnim resursima kroz razvoj mreže za navodnjavanje u opštini Ub;
- Jačanje institucionalnih kapaciteta za integrisano upravljanje vodnim resursima kroz uspostavljanje posebne jedinice za implementaciju projekta u okviru PWMC Srbijavode.

Uticaj na tranziciju

ETI: 80

Tranzicioni uticaj projekta proizilazi iz sledećeg tranzicionog kvaliteta: Zeleni kvalitet

Primarna tranziciona karakteristika projekta je Zelena, pri čemu se očekuje da 100% finansiranja bude kvalifikovano kao tranzicija ka zelenoj ekonomiji („GET“) kroz otpornost na klimatske promene i adaptaciju. Smanjenjem rizika od poplava u slivu reke Kolubare i omogućavanjem razvoja infrastrukture za navodnjavanje u narednoj fazi na oko 2.225 hektara, projekat direktno doprinosi ciljevima klimatske adaptacije. Brana će regulisati tok vode, štititi ugrožene zajednice i poljoprivredno zemljište, i podržavati održivo korišćenje vode, čime se povećava otpornost Srbije na sve češće i ozbiljnije klimatske promene.

Informacije o klijentu

Republika Srbija

Zajmoprimac je Republika Srbija, koju predstavlja Ministarstvo finansija, dok je klijent PWMC “Srbijavode”, uz podršku Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede kao nadležnog tela za poljoprivredu i upravljanje vodama.

Finansiranje EBRD-a

EUR 50,000,000.00

Državni kredit do 50 miliona evra.

Ukupna vrednost projekta

EUR 66,000,000.00

Ukupni vrednost projekta je procenjena na 66 miliona evra. Preostala sredstva obezbediće Zajmoprimac, bilo kroz dodatni zajam ili iz sopstvenih izvora.

Dodatni doprinos

Dodatni doprinos Banke proizilazi iz i) obezbeđivanja dugoročnog finansiranja koje nije dostupno od lokalnih ili stranih komercijalnih banaka, a koje je neophodno za strukturiranje Projekta s obzirom na njegovu namenu; ii) pomoći koju EBRD pruža Klijentu u ublažavanju klimatskih rizika kroz finansiranje infrastrukture za zaštitu od poplava i omogućavanje budućeg razvoja sistema za navodnjavanje, uz podršku ekološkom protoku i zadržavanju sedimenta radi povećanja otpornosti na ekstremne klimatske promene; iii) podrške koju EBRD pruža Klijentu u primeni najboljih međunarodnih praksi u oblasti javnih nabavki, ekoloških i društvenih standarda, kao i bezbednosti brana, u skladu sa Uslovima za realizaciju projekta (Performance Requirements – “PR”) Banke i ciljevima Pariskog sporazuma; i iv) stručnosti i znanja koje EBRD nudi radi jačanja kapaciteta Klijenta putem podrške implementaciji projekta finansirane iz zajma, kao i angažovanja kvalifikovanih konsultanata koji će podržati rad jedinice za implementaciju projekta Klijenta.

Socijalna kategorizacija i uticaj na životnu sredinu

Kategorizovan kao A (ESP 2019). Procena uticaja na životnu sredinu i društvo (Environmental and Social Due Diligence – “ESDD”), za Projekat sprovodi Banka uz podršku nezavisnog konsultanta, a ona uključuje posetu lokaciji i proveru dokumentata za objavu informacija o životnoj sredini i društvenom aspektu („E&S“) kao i trenutnog dizajna Projekta. Projekat je dobio nacionalno odobrenje za studiju o proceni uticaja na životnu sredinu 2020. godine (koje zahteva ažuriranje pre početka izgradnje), ali je pregled te dokumentacije ukazao na značajne razlike u odnosu na zahteve Banke (PRs), te je Klijent angažovao nezavisnog konsultanta da pripremi studije procene uticaja na životnu sredinu i društveno-ekonomske aspekte („ESIA“) i prateće dokumente u skladu sa PRs.

Dokumenta za objavu E&S informacija uključuje: studiju procene uticaja na životnu sredinu i društveno-ekonomske aspekte (“ESIA”), Plan upravljanja zaštitom životne sredine i društveno-ekonomskim aspektom („ESMP“) uključujući Plan upravljanja biodiverzitetom („BMP“), Istorijsku eksproprijaciju sa planom korektivnih mera („HLACAP“), Plan zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama („EPRP“), Netehnički rezime („NTS“), Plan angažovanja zainteresovanih strana („SEP“), Akcioni plan zaštite životne sredine i društveno-ekonomskih aspekata („ESAP“). Dokumenta su

objavljena na engleskom i srpskom jeziku 13. avgusta 2025., na sajtu PWMC Srbijavode i EBRD-a, na period od 120 dana, tokom kojeg se mogu dostavljati komentari. Štampane kopije su dostupne u lokalnoj zajednici, a program konsultacija tokom tog perioda sprovodi Srbijavode uz podršku ESIA konsultanata. ESDD je i dalje u toku i njegovo ažuriranje zavisi od rezultata konsultacija i dodatnih istraživanja tokom perioda objave, kako je dalje opisano. **Ovaj PSD će biti ažuriran pre razmatranja od strane Upravnog odbora EBRD-a.**

Projekat se nalazi na reci Ub, u opštinama Ub i Valjevo, sa primarnom svrhom zaštite od poplava, i sekundarnom funkcijom snabdevanja vodom putem mreže za navodnjavanje. Iako mreža za navodnjavanje (Faza 2) trenutno nije predložena za finansiranje od strane EBRD-a, razmatrana je kao prateći objekat u okviru ESIA u skladu sa PR1, i uticaji su procenjeni na osnovu konceptualnog dizajna. ESIA procenjuje koristi projekta, uključujući poboljšano upravljanje vodama i zaštitu od poplava, smanjenje šteta od poplava, dostupnost vode za navodnjavanje, obezbeđivanje stabilnog ekološkog protoka nizvodno tokom sušnih perioda. Reka Ub je deo sliva reke Kolubare, u potpunosti se nalazi u Srbiji, ali pripada slivu Dunava i pod-slivu Save, koji su regulisani međunarodnim prekograničnim sporazumima. ESIA je zaključila da Projekat verovatno neće imati značajne negativne prekogranične uticaje i da je u skladu sa tim sporazumima i pratećim planovima.

ESIA uključuje sveobuhvatnu procenu E&S uticaja Projekta, kao i mere ublažavanja. Klijent će razviti i sprovesti sistem upravljanja E&S aspektima projekta i planove upravljanja, kako je navedeno u ESAP-u, radi sprovođenja mera ublažavanja i praćenja iz ESIA-e. Izvođač radova će biti obavezan da razvije ESMP i dodatne planove za upravljanje E&S uticajima, uključujući: zdravlje i bezbednost na radu i u zajednici, standarde i uslove rada, prevenciju zagađenja i upravljanje otpadom tokom faze izgradnje. Klijent će imati podršku konsultanta za podršku jedinici za implementaciju projekta, radi jačanja kapaciteta za upravljanje E&S pitanjima.

ESIA uključuje procenu ekološkog protoka, čiji su rezultati integrisani u procenu biodiverziteta. Zaključeno je da će minimalni nizvodni protok definisan u EIA biti dopunjen dodatnim protokom zahvaljujući projektovanju i režimu rada brane. Time će se obezbediti ekološki protok koji, iako povremeno smanjen, generalno imitira prirodnu varijabilnost režima protoka, a u prosečnim i sušnim godinama predstavljaće povećanje protoka tokom sušnih meseci u poređenju sa početnim stanjem. Planovi za upravljanje kvalitetom vode i sedimentom, kao i planovi za praćenje, biće sprovedeni radi ublažavanja uticaja i obezbeđenja efikasnosti tokom obe faze projekta Faza 1 (izgradnja brane za zaštitu od poplava) i Faza 2 (razvoj infrastrukture za navodnjavanje na 2.225 ha). Projekat se ne nalazi u neposrednoj blizini niti je hidrološki povezan sa područjima koja su zaštićena ili označena kao značajna za biodiverzitet. Procena biodiverziteta uključuje detaljne mere za ublažavanje uticaja na staništa i vrste, i zaključuje da će ekološki protoci, na osnovu trenutnih pretpostavki o radu u fazama 1 i 2, biti dovoljni za očuvanje biodiverziteta nizvodno, uz definisane mere praćenja. Iako staništa u okviru projektne oblasti nisu naročito jedinstvena u pejzažu ili u Srbiji, neka su klasifikovana kao kritična staništa prema kriterijumima EBRD-a. Neizbežni gubitak kritičnih staništa, koji obuhvata 34 hektara travnjaka i šumskih staništa i konverziju 5,3 km rečnog vodenog staništa u jezero, zahteva kompenzaciju. Pripremljen je Plan upravljanja staništima i kompenzacije, sa ciljem postizanja neto dobitka za ta staništa, uz prioritetnu obnovu pogodnih staništa unutar granica eksproprijacije rezervoara, dodatna istraživanja biodiverziteta se sprovode tokom perioda objave kako bi se proverila pogodnost nizvodnih kompenzacionih područja, a rezultati će biti objavljeni u ažuriranoj ESIA pre kraja perioda objave.

Jedan neregistrovani kulturni spomenik na privatnom zemljištu moraće da bude relociran u okviru Projekta, dok će lokacija dva srednjovekovna nadgrobna spomenika, potencijalno unutar obuhvata Projekta, morati da se proveru pre početka izgradnje. Ukoliko se uticaji ne mogu izbeći, mere ublažavanja, uključujući dodatna istraživanja i dokumentaciju, biće dogovorene sa nadležnim organima i drugim zainteresovanim stranama i sprovedene pre bilo kakvog uticaja.

Projekat podrazumeva eksproprijaciju 267,5 hektara, uglavnom poljoprivrednog zemljišta, koje obuhvata 578 katastarskih parcela i utiče na oko 307 pojedinačnih vlasnika u zoni rezervoara, kao i dodatne, još nedefinisane, privremene i trajne zahvate za prateću infrastrukturu, kao što su pristupni putevi za izgradnju i održavanje sedimentnih zamki uzvodno od rezervoara. Fizičko raseljavanje se neće dogoditi, iako bi jedna sekundarna rezidencija na ivici rezervoara mogla biti pogođena. Revizija istorijskog otkupa zemljišta („HLA“) analizirala je proces eksproprijacije koji je započet 2020. godine u Ubu i 2022. godine u Valjevu, i sproveden je u skladu sa zakonima Republike Srbije. Da bi se

uskladilo sa zahtevima EBRD-a, dodatne mere su uključene u Plan korektivnih mera („CAP“) sa fokusom na obnovu sredstava za život, uključujući poljoprivredne prakse, obuke za zanate i mogućnosti za rad na izgradnji. Informacije su dostupne u nacrtu HLACAP-a koji je objavljen kao deo ESIA paketa. Međutim, potrebni su dodatni podaci o početnom stanju kako bi se CAP u potpunosti informisao, a ti podaci se trenutno prikupljaju i biće integrisani u ovaj plan upravljanja i ESAP. Ažurirani PSD će sadržati dodatne detalje kada budu dostupni.

Sprovedena je procena bezbednosti brane, uključujući studiju o mogućem proboju brane, a projektni dizajn je takođe bio predmet nezavisne tehničke provere. U skladu sa PR4, detaljan dizajn, izgradnja i rani rad brane biće predmet periodičnog pregleda od strane nezavisnog panela eksperata („PoE“) sa značajnim tehničkim iskustvom u oblasti brana. Pripremljen je sveobuhvatan EPRP, koji će biti dodatno razrađen i podložen odobrenju nadležnih organa u narednim fazama projekta, kao i pregledu od strane PoE.

SEP uključuje opis prethodnog angažovanja, objavljivanja i konsultacija planiranih kao deo ESIA procesa objave, kao i tokom izgradnje i rada, u skladu sa zahtevima EBRD-a. Detaljna mapa zainteresovanih strana obezbeđuje da su sve pogođene i zainteresovane strane uključene u proces smislenog angažovanja, uključujući ranjive osobe koje mogu imati poteškoće da izraze svoje stavove ili da imaju koristi od projektnih mogućnosti. SEP dalje opisuje dodatna istraživanja koja će se sprovesti tokom perioda objave radi informisanja planiranja obnove sredstava za život, opis uloga i odgovornosti za sprovođenje i praćenje aktivnosti angažovanja, kao i detaljan opis mehanizma za žalbe u okviru projekta.

Banka će angažovati nezavisne konsultante za praćenje tehničkih i E&S aspekata projekta tokom izgradnje i ranog rada.

Tehnička saradnja i Finansiranje iz donatorskih sredstava

Predviđeno je da tehnička podrška bude obezbeđena kako bi se pomoglo Kompaniji u sledećem: (i) aktivnostima pre potpisivanja kredita, uključujući: analizu praznina u postojećoj projektnoj dokumentaciji radi obezbeđenja usklađenosti sa Ekološkom i društvenom politikom Banke; kao i sveobuhvatnu tehničku, ekološku i društvenu dubinsku analizu radi procene izvodljivosti Projekta i potvrde njegove usklađenosti sa standardima EBRD-a i ciljevima Pariskog sporazuma; (ii) podršci nakon potpisivanja kroz angažovanje savetnika za praćenje u ime zajmodavca i stručnjaka za bezbednost brane, kako bi se obezbedila pravovremena i troškovno efikasna implementacija Projekta, u skladu sa zahtevima Banke u oblasti nabavki i tehničkih standarda.

Kontakt informacije

JVP Srbijavode
+381 11 3119400
office@srbijavode.rs
<https://www.srbijavode.rs/>
Bulevar Umetnosti 2a, 11070 Beograd, Srbija

Opšte informacije o tranziciji

Dodatne informacije o pristupu EBRD u oblasti merenja uticaja tranzicije mogu se naći [ovde](#).

Poslovne prilike

U vezi sa mogućnostima za poslovnu saradnju ili nabavkama, obratite se kompaniji koja je klijent.

U vezi sa mogućnostima za poslovanje sa EBRD (koje se ne odnose na nabavku) kontaktirajte:

Tel: +44 20 7338 7168

Adresa elektronske pošte: projectenquiries@ebrd.com

U vezi sa projektima u državnom sektoru, posetite [EBRD nabavke](#):

Tel: +44 20 7338 6794

Adresa elektronske pošte: procurement@ebrd.com

Opšti upiti

Konkretni upiti se mogu uputiti korišćenjem [EBRD obrasca za upite](#).

Politika zaštite životne sredine i socijalna politika (eng. ESP)

U [ESP](#) i Ekološki i društveni zahtevi za realizaciju (*eng.* ERS) vezanim za nju utvrđeni su načini na koje EBRD sprovodi svoju opredeljenost za promovisanje „ekološki prihvatljivog i održivog razvoja“. ESP i ERS sadrže konkretne odredbe kojima se od klijenata traži da poštuju važeće zahteve predviđene nacionalnim zakonima u oblasti javnog informisanja i javnih konsultacija, kao i da uspostave žalbeni mehanizam za primanje i omogućavanje rešavanja žalbi i pritužbi zainteresovanih strana, posebno u vezi sa ekološkim i socijalnim učinkom klijenta i projekta. Srazmerno prirodi i obimu rizika i uticaja projekta na životnu sredinu i socijalna pitanja, EBRD dodatno zahteva od svojih klijenata da po potrebi objavljuju informacije o rizicima i uticajima koji proističu iz projekata, ili da sprovedu konstruktivne konsultacije sa zainteresovanim stranama, razmotre njihove komentare i odgovore na njih.

Više informacija o praksi EBRD u ovoj oblasti dato je u [ESP](#).

Integritet i usklađenost sa propisima

Kancelarija Glavnog stručnjaka EBRD za kontrolu usklađenosti sa propisima (*eng.* OCCO) promoviše dobro upravljanje i osigurava da, u skladu sa najboljom međunarodnom praksom, sve aktivnosti Banke ispunjavaju najviše standarde integriteta. Za sve klijente Banke sprovodi se detaljna analiza integriteta kako bi se osiguralo da projekti ne predstavljaju neprihvatljiv rizik po integritet ili reputaciju Banke. Banka smatra da je identifikovanje i rešavanje pitanja tokom faza ocenjivanja i odobravanja projekta najdelotvorniji način da se osigura integritet poslovanja Banke. OCCO ima ključnu ulogu u ovim naporima za zaštitu, a takođe pomaže u praćenju rizika po integritet projekata u periodu nakon ulaganja.

OCCO je takođe nadležna za ispitivanje navoda o prevari, korupciji i zloupotrebi službene dužnosti u projektima koje finansira EBRD. Svako, bilo unutar ili izvan Banke, ko sumnja da je došlo do prevare ili korupcije, treba da podnese pisanu prijavu glavnom stručnjaku za kontrolu usklađenosti sa propisima putem elektronske pošte na compliance@ebrd.com. OCCO će postupati po svim prijavljenim stvarima u cilju daljeg praćenja. Sve prijave, uključujući i one anonimne, će biti razmotrene. Prijave se mogu dostaviti na bilo kom jeziku Banke ili jeziku neke od zemalja u kojima Banka posluje. Dostavljene informacije moraju biti date u dobroj veri.

Politika pristupa informacijama (eng. AIP)

AIP, koja je stupila na snagu 1. januara 2025. godine, utvrđuje način na koji EBRD objavljuje informacije i sprovodi konsultacije sa zainteresovanim stranama Banke, kako bi podigla nivo poznavanja i razumevanja njenih strategija, politika i operacija. Da biste saznali koje informacije su dostupne na veb sajtu EBRD posetite stranicu [Politika pristupa informacijama](#).

Konkretna zahteva za dobijanje informacija možete uputiti korišćenjem [EBRD obrasca za upite](#).

Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti (eng. IPAM)

Ako naponi klijenta ili Banke za otklanjanje razloga za zabrinutost vezanih za životnu sredinu, socijalna pitanja ili objavljivanje podataka (npr. putem mehanizma koji je klijent uspostavio za rešavanje pritužbi na nivou projekta ili kroz direktnu saradnju sa rukovodstvom Banke) ostanu bez uspeha, pojedinci i organizacije mogu da pokušaju da otklone svoje razloge za zabrinutost preko mehanizma EBRD pod nazivom Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti (IPAM).

IPAM nezavisno razmatra pitanja projekta za koja se veruje da su prouzrokovala (ili bi mogla da prouzrokuju) štetu. Svrha ovog mehanizma je: da podrži dijalog između zainteresovanih strana na projektu radi rešavanja pitanja vezanih za zaštitu životne sredine, socijalnih pitanja ili pitanja vezanih za javno objavljivanje podataka; da utvrdi da li je Banka poštovala svoju Politiku zaštite životne sredine i socijalnu politiku ili određene odredbe svoje Politike pristupa informacijama koje se odnose na konkretan projekat; i po potrebi, da rešava bilo koje postojeće nepoštovanje ovih politika, istovremeno sprečavajući buduće slučajeve neusklađenosti Banke sa propisima.

Posetite veb stranicu Nezavisnog projektnog mehanizma odgovornosti da biste se obavestili o tome kako podneti Zahtev za preispitivanje putem našeg poverljivog elektronskog obrasca, poštom ili telefonom.